ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-A/496

- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:
  * ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
  * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
  * ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: -
  * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް:
  * ނަން: އަޙްމަދު އިސްމާޢީލް
  * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ސ. ނޫރަނިވާގެއާގެ / ސ. ފޭދޫ
  * އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A148044
  * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ސ. ނޫރަނިވާގެއާގެ / ސ. ފޭދޫ

- ރަޖިސްޓްރީ ތާރީޚު: 26 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1441 / 25 ނޮވެމްބަރު 2019
  * ނިމުނު ތާރީޚު: 01 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1441 / 26 ޖަނަވަރީ 2020

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު އަމުރު ނަންބަރު: ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1903 ކޯޓު އަމުރު

- ނިންމި ކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު

- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު

- ހުށަހެޅި ތާރީޚު: 09 ސެޕްޓެމްބަރު 2019 ނިމުނު ތާރީޚު: 09 ސެޕްޓެމްބަރު 2019

- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ޙަމީދު　　ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް　　ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރައޫފު އިބްރާހީމް
(ރިޔާސަތު)

ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1903 ކޯޓު އަމުރު އެ ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ އުސޫލަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުއްވުން [illegible] ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ފަރާތަކީ ކ. މާލެ / ހ. [illegible]، އަޙްމަދު އިސްމާޢީލެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

1) ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1903 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ އަމުރަކީ ކ. މާލެ / ހ. [illegible]، އަޙްމަދު އިސްމާޢީލްގެ މައްޗަށް [illegible] މަސްތުވާތަކެތި [illegible] ވިޔަފާރިކުރުމުގެ މައްސަލައިގައި [illegible]އެވެ.

2) ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1903 ކޯޓު އަމުރު، އެ ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ އުސޫލަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން 3 (ތިނެއް) ނުކުތާއެއް ފާހަގަކޮށް އެ ނުކުތާތަކުގެ [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަމާލުކަމަށް [illegible] ފާހަގަކުރައްވާފައިވެއެވެ.

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1903 ކޯޓު އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، 60 ވަނަ މާއްދާއާއި ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1903 ކޯޓު އަމުރަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 63 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިއާޔަތްކުރެއްވުމަކާ ނުލައި ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

- ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި "މަތީ މަރުތަބާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަކީ އެއަށްފަހު ދަށު މަރުތަބާގެ ކޯޓުތަކުން ތަބާވާންވާނެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

3) މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލިހުގައި ދެފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބަލާއިރު، އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަ ކަމަކީ، ކުށެއްގެ [illegible] ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ ފަރާތެއްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 4 ގަޑިއިރު [illegible]

ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބެލުމުން އެނގޭކަމާއި، ބަޔާންވެދިޔަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ 4 ގޮތަކީ:

1- އޭނާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ނެރެދިނުން

2- އެއްވެސް ޝަރުތެއް ނެތި ދޫކޮށްލުން

3- އޭނާ ކަފާލަތުގެ ދަށުން ދޫކޮށްލުން

4- އޭނާ ޝަރުތުތަކާއެކު ބަންދުން ދޫކޮށްލުން ކަމަށް،

ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާގެ ބަންދާއިމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށް ހުށަހެޅުމުން އޭނާގެ ބަންދާއި މެދު އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް ނިންމުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި، ކުށުގެ ބާވަތާއި، ކުށުގެ ކުރީގެ ރިކޯޑާއި، ކުށް ކުރިކަމަށް ހެކި ހުރުމާއި، ކުށުކުރުމުގައި އަނިޔާވެރިކަން ހިމެނޭނަމަ އަނިޔާގެ ބާވަތާއި، އޭނާ ދޫކޮށްލުމުން ހުށަހެޅިދާނެ ނުރައްކަލާއި، ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށުގެ މައްސަލައިގައި ތަޙްޤީޤުކުރާ އިދާރާގެ ބަސްފުޅާއި ވިސްނާންޖެހޭނެ ކަމަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގޭކަމާއި،

ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވުނު މީހާގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި، އޭނާއަށް ނިސްބަތްކުރެވޭ ކުށް ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ޖިނާއީ ހެކި ހުރުމާއި، އޭނާ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ އެ މައްސަލައިގެ ހެކި ފޮރުވުމަށް ނުވަތަ ހެކިބަސް ދޫން ހުރި މީހަކަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމަށް މަސައްކަތް ކޮށްފާނެކަން، ނުވަތަ ހެކިބަސް ބަދަލުކުރުމަށް ނުފޫޒު ފޯރުވާނެކަން، ނުވަތަ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވާނެކަމަށް ބެލެވޭ އެކަން ފަހިވާއިރު ގޯސްކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި، އޭނާގެ މައްސަލަ ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށުގެ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން އޭނާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ފަހިވާއިރުގެ މައްސަލަ ތަޙްޤީޤުކުރާ އިދާރާއިން ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

(ރ) ފުރަތަމަ ކަމަކީ، [illegible] ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1903 ކޯޓު އަމުރުން [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) [illegible] ޖިނާއީ [illegible] 2011/SC-A/33 [illegible] 2016/HC-A/52 [illegible] 2011/HC-A/114 [illegible].

(ޅ) ތިންވަނަ ކަމަކީ، [illegible] ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1903 ކޯޓު އަމުރުގައި، [illegible]،

[illegible]

ރިޢާޔަތްކޮށް ޖަލު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުން އިސްތިސްނާކުރެވޭ ހާލަތެއް ޤާނޫނުތަކާއި އެކަން އެ ޤަވާޢިދުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބެލުމުން [illegible] އޮތުމުން، [illegible] ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ ފަރާތުގެ އަސާސީ ޙައްޤު [illegible] ޖަލުގައި ބަންދުގައި ހުރެގެން އެ ފަރާތަށް ދިފާޢު [illegible] [illegible] އެފަރާތުގެ [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެ ކަމަށް [illegible] ސަބަބުތަކެއް ހުރިނަމަ ނުވަތަ ބަންދުގައި ޖެހިގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ [illegible] ޖެހިގައި ބަހައްޓައިފިނަމަ ގެއްލުން [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] ފުރާނައަށް ނުވަތަ ސިއްޙަތަށް ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެ ކަމަށް [illegible] [illegible] ސަބަބެއް ނުވަތަ [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/HC-A/208 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީއާއި،

[illegible] މިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1903 ކޯޓު އަމުރުގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުން [illegible] [illegible] ބަންދުން [illegible] ބަންދުގައިކަމަށް މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންނަށް ފާހަގަވެއެވެ.

އެހެންކަމުން މަތީގައި ބަޔާންކޮށްދިޔަ ސަބަބުތަކަށް [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1903 ކޯޓު އަމުރު ބަދަލު [illegible]، މި މައްސަލަ [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުން [illegible]

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ސަބަބުތަކަށްޓަކައި އެހެން ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1903 ޢަމުރު ނެރުއްވާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، އެޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، އެ ޢަމުރު ބާޠިލްކޮށް، މި ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، އަޙްމަދު ޢިޞާމްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މަސްތުވާތަކެތި ބެލެހެއްޓުމާއި އެތަކެތީގެ ވިޔަފާރިކުރުމުގެ މައްސަލާގައި އޭނާ ބަންދުގައި ބަހައްޓައި ދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން އަލުން ހުށަހަޅައިފިނަމަ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކުރަމެވެ.